

MATURITA 2017

EXTERNÁ ČASŤ

SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA

**NEOTVÁRAJTE, POČKAJTE NA POKYN!
PREČÍTAJTE SI NAJPRV POKYNY K TESTU!**

- Test obsahuje **64 úloh**.
- Na vypracovanie testu budete mať **100 minút**.
- Pri riešení úloh budete striedavo používať dva druhy odpovedových hárkov:
 - Do odpovedového hárka č. 1 označeného piktogramom budete zaznamenávať riešenia úloh s výberom odpovede. Pri týchto úlohách vyberte správnu odpoveď spomedzi štyroch ponúkaných možností, z ktorých je vždy správna iba jedna.
 - Do odpovedového hárka č. 2 označeného piktogramom budete zaznamenávať riešenia úloh s krátkou odpoveďou. Pri týchto úlohách správnu odpoveď napíšete do príslušného riadka odpovedového hárka. Krátku odpoveď tvorí jedno slovo alebo niekoľko slov.
- Pri práci smiete používať iba pero s čiernou alebo modrou náplňou. Nesmiete používať zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.
- **Podrobnejšie pokyny na vyplňovanie odpovedového hárka sú na poslednej strane testu. Prečítajte si ich.**

Želáme vám veľa úspechov!

Začnite pracovať, až keď dostanete pokyn!

Ukážka 1

Daniel Hevier – Pár slov knihovníkom

(úryvok)

Milí priatelia, vážení kolegovia,

dovoľte mi, aby som na úvod tohto môjho vystúpenia zaspomínal na moje detstvo. Možno sa vám to bude zdať nepatričné, ale to detstvo sa odohrávalo ešte v minulom storočí, a teda v celkom iných podmienkach ako detstvo dnešných detí. Nebudem spisovateľsky preháňať, keď uvediem, že som podstatnú časť svojho detstva strávil v knižnici. Presnejšie: v knižniciach. Pretože som bol zapísaný do všetkých knižníc a ich pobočiek v meste, v ktorom som vyrastal. A keďže ich bolo 8 či 10, musel som navštíviť v jeden deň aj dve ušľachtilé ustanovizne, aby som stihol naplniť svoj pravidelný rituál. Do dospeláckej knižnice som chodieval už vtedy, keď som na to nemal úradne predpísaný vek a do detskej knižnice som neprestal chodiť, hoci som už dávno mal občiansky preukaz a právo voliť.

[...]

Pravda, sebakriticky musím povedať, že sme ešte nemali počítač, ktorý nemal nikto, že sme nemali televízor, ktorý už mal každý, a že som nemal rodičov spisovateľov. Ale aj tak sa mi zdá, že som mal ku knižnici intímnejší a bližší vzťah, ako ho majú dnešné, povedzme, aj moje deti. Pravdaže, neprišiel som sem nostalgicky spomínať na staré zlaté časy. Začal som týmto obrázkom z môjho detstva práve preto, že v mnohom určil moje životné smerovanie. Keby nebolo knižníc, nebol by som dnes spisovateľom.

01 Autor ukážky 1 už ako dieťa rád chodieval do knižnice, lebo

- (A) jeho rodina ho v tých časoch nevedla k čítaniu.
- (B) jeho rodina v tých časoch bola veľmi chudobná.
- (C) lásku ku knihám v ňom vypestoval vzdelaný otec.
- (D) časom sa v ňom vytvoril ku knihám osobný vzťah.

02 Ukážka 1 je

- (A) dramatické rozprávanie.
- (B) beletrizovaný životopis.
- (C) diskusný príspevok.
- (D) profesijný životopis.

03 Z ukážky 1 vyplýva, že autor považuje knižnice za inštitúcie, ktoré

- (A) svojou činnosťou by mali šíriť kultúru a podporiť vzdelanosť ľudí.
- (B) ponúkajú záujemcom širokú škálu krásnej a odbornej literatúry.
- (C) v minulosti mali oveľa väčší vplyv než televízia či počítače v súčasnosti.
- (D) za určitých podmienok môžu ovplyvniť profesijné smerovanie čitateľov.

- 04** Daniel Hevier spolu s Milanom Lasicom a Ladislavom Ballekom je predstaviteľom
- (A) súčasnej literatúry.
 - (B) katolíckej moderny.
 - (C) literárnej moderny.
 - (D) povojnovej literatúry.

- 05** Antonymom slova *pobočka* je
- (A) centrála.
 - (B) inštitúcia.
 - (C) odbočka.
 - (D) ústav.

- 06** Utvorte z nedokonavého slovesa *preháňať* dokonavý tvar v 2. osobe jednotného čísla rozkazovacieho spôsobu.

- 07** Slangové slovné spojenie *dospelácka knižnica* nahradte spisovným neutrálnym názvom.

- 08** Koľko rokov má mať človek, ktorý môže navštevovať *dospelácku knižnicu*?

Ukážka 2

Ján Smrek – Otázky

*Či som sa už dost' porozprával s lesom?
Nie, týchto besied nikdy nemám dost'.
Stromy mi hovoria, keď blúznim, neviem,
kde som: – Si na zemi a myslí na radosť!*

*Či som sa už dost' porozprával s ľuďmi?
Klam by bol povedať, že už mám toho dost'.
Vravia mi: – Osud básnikov je bludný,
no s nami ži a myslí na radosť!*

*Či som sa už dost' porozprával s láskou?
Nie, toho nikdy nebudem mať dost'.
Tá vraví: – Bezo mňa, aj keď ma nájdeš ťažko,
ani len nezavadiš o radosť!*

09 Autor ukážky 2 je predstaviteľom básnickej skupiny

- (A) nadrealistov.
- (B) vitalistov.
- (C) katolíckej moderny.
- (D) literárnej moderny.

10 Autor ukážky 2 opakovaním otázky *Či som sa už dost' porozprával...*

- (A) vyjadruje rastúce obavy z blížiaceho sa konca života.
- (B) poukazuje na veľký význam spojenia prírody, ľudí a lásky.
- (C) zdôrazňuje neustálu snahu o hľadanie šťastného života.
- (D) vytvára nový druh umeleckého výrazového prostriedku.

11 Koľko rôznych interpunkčných znamienok sa nachádza v poslednej strofe ukážky 2?

- (A) 4
- (B) 5
- (C) 6
- (D) 7

- 12 Autor ukážky 2 si je vedomý toho, že
- (A) bez lásky nie je možné hovoriť o ozajstnom šťastí.
 - (B) človek nájde šťastie len v dobrom spolužití s ľuďmi.
 - (C) súlad s prírodou môže nahradiť medziľudské vzťahy.
 - (D) v živote básnika nie je nikdy čas na odpočinok a pokoj.

- 13 Veta ... *s nami ži a myslí na radosť!* je
- (A) jednoduchá rozvitá.
 - (B) jednoduchá jednočlenná.
 - (C) podradňovacie súvetie.
 - (D) priradňovacie súvetie.

- 14 Vypíšte z ukážky 2 vokalizovanú predložku.

- 15 Napíšte jazykovedný/odborný názov javu, ktorý nastane pri výslovnosti zvýraznených spoluhlások v slove *porozprávať*.

- 16 Vypíšte z tretieho verša prvej strofy ukážky 2 zosobňovanie.

Ukážka 3

Janko Jesenský – Líza

(úryvok)

V septembri raz sedím pod oknom. Tu zrazu počujem cvengot a mékanie. Oproti mne ide koza, hnusná koza, s bradou a krátkym chvostom. Na krku má svetlú stužku, a na stužke zvonček.

„Čia je to koza?“ spytujem sa ženy.

„Naša. Treba každé ráno mliečka. Kravička je drahá.“

„To si ty kúpila?“

„Ja.“

Skočil som, že zaženiem niekam toto protivné zviera, ale spamätal som sa a aby nevybúšil zo mňa hnev, odišiel som do hory.

[...]

V jedno daždivé popoludnie práve tak ako pri prasiatkach odrazu sa mi zavesí na krk a šepce:

„Počujže, nadobudnime si mačičku.“

„Ach, to už radšej psíka,“ hovorím celkom dobrodušne.

[...]

Hodila rukou, ani čo by pes bol najmizernejšie zviera. To ma nahnevalo.

„No vieš, mačku nedovolím,“ riekol som rozhodne a bral som sa k dverám.

„Ty si protivný!“

„Ba ty s tvojou mačkou!“

Žena vytiahla šatku a začala fňukať. To ma ešte väčšmi podráždilo. Zasmial som sa zlostne a tresnúc dverami, vyšiel som von.

Vysvetlivky:

počujže – nože počuj/počúvaj

17 Mužská postava poviedky z ukážky 3 rieši nedorozumenia s manželkou

- (A) častými ostrými hádkami.
- (B) uvádzaním argumentov.
- (C) ľahostajným prístupom.
- (D) opustením miesta hádky.

18 Žena z ukážky 3 dosahovala svoje ciele

- (A) prívetivými slovami a cieľavedomosťou.
- (B) ráznym vystupovaním a drzou rečou.
- (C) hlučnými prípravami na odchod z domu.
- (D) lišiackym správaním a falošnými slovami.

19 Autor charakterizuje postavy z ukážky 3

- (A) priamo.
- (B) nepriamo.
- (C) komplexne.
- (D) prerušovane.

20 Ktoré z literárnych diel nevyužíva humor, iróniu alebo satiru?

- (A) Ján Kalinčiak: Reštavrácia
- (B) Stanislav Šteпка: Jááánošííík
- (C) Martin Kukučín: Neprebudený
- (D) Janko Jesenský: Slnčný kúpeľ

21 Slovo *cvengot* je

- (A) podstatné meno mužského rodu.
- (B) slovesné podstatné meno stredného rodu.
- (C) slovo cudzieho pôvodu.
- (D) citovo zafarbené slovo.

22 Napíšte meno ženskej postavy, podľa ktorej bola pomenovaná zbierka noviel Janka Jesenského.

23 Napíšte zdobneninu slova koza.

24 Nahradte neurčitý slovesný tvar *tresnúc* z poslednej vety ukážky 3 určitým slovesným tvarom (v 1. osobe, jednotného čísla, mužského rodu, minulého času a oznamovacieho spôsobe).

Ukážka 4

10 top faktov o Eiffelovej veži v Paríži

1. 2 roky, 2 mesiace a 5 dní – za taký čas pýchu Paríža postavili.
2. 7 799 401,31 – toľko francúzskych zlatých frankov stál tento francúzsky monument.
3. 324 metrov – predstavuje výška Eiffelovky vrátane antény na vrchole. Bez antény má 300 metrov.
4. 15,24 centimetra – presne toľko veža vzrastie počas horúcich dní.
5. 10-tisíc ton – železná dáma v Paríži rozhodne nepatrí medzi tie najľahšie.
6. 20 rokov – len toľko mal pôvodne stáť objekt postavený Gustavom Eiffelom.
7. 103-tisíc – až toľko kilometrov prekoná každý rok výťah na Eiffelovke.
8. 18 – počet náterov železnej dámy. Len na prvú vrstvu minuli natierači 60 ton farby.
9. 41 – toľko rokov trvalo, pokým dovtedy najvyššiu stavbu sveta prekonal Chrysler Building v New Yorku.
10. 6 až 7 centimetrov – približne s takým rozptylom sa vrchol veže hojdá vo vetre.

Eiffelova veža vznikla v roku 1889 pri príležitosti osláv 100. výročia Veľkej francúzskej revolúcie v rámci Svetovej výstavy.

25 Z ukážky 4 vyplýva, že

- (A) Eiffelovu vežu postavili za 26 mesiacov.
- (B) monument stojí stabilne za každého počasia.
- (C) výška železnej dámy je kolísavá.
- (D) každý rok sa na vežu minie 60 ton farby.

26 Text v ukážke 4 je

- (A) tabuľka.
- (B) rozprávanie.
- (C) informácia.
- (D) zoznam.

27 Ktorým básnickým prostriedkom je výraz *železná dáma* z ukážky 4?

- (A) metafora
- (B) alegória
- (C) personifikácia
- (D) symbol

28 O ktorej vlastnosti Eiffelovej veže sme sa nedozvedeli z ukážky 4?

- (A) výška
- (B) hmotnosť
- (C) farba
- (D) cena

29 Ktorý literárny smer vládol v slovenskej prozaickej tvorbe v čase postavenia veže z ukážky 4?

- (A) realizmus
- (B) symbolizmus
- (C) vitalizmus
- (D) expresionizmus

30 Eiffelova veža podľa ukážky 4 stratila titul najvyššej stavby sveta v roku .

31 Napište správne všetky číslice z prvého bodu ukážky 4 slovom.

32 Utvorte zo slova *rozptyl* slovesné podstatné meno s významom pobavenie, zábava.

Ukážka 5

Milan Lasica – 5. 9.

(úryvok)

Zabudnuté slová sa občas vynárajú v pamäti. Len tak mimovoľne, bez príčiny, mihnú sa pred očami a potom zasa kamsi zapadnú. Nikto ich nepotrebuje, tak blúdia hlavou len tak podaromnici. [...]

*Odborníci by iste vedeli vysvetliť, prečo slová umierajú, prečo sa stávajú nepotrebnými. Ale ani odborníci nevedia, či to **slová** bolí, či im je ľúto, že ich už nikto nepotrebuje. Nepočuť ich nariekať. Ale ktovie. Možno niekde v záhrobí, v tomto prípade v zásloví, si zabudnuté slová poťažkajú, vylejú si svoje bóle. „Teba kedy použili naposledy?“ „Už sa ani nepamätám.“ „Takže si už dlho v dôchodku?“ „Zopár desaťročí, už len tak živorím, občas si na mňa ktosi spomenie, použije ma, teším sa, že budem zase slúžiť, ale je to len také príležitostné použitie, zo dva razy a dosť, a potom zase čakám a dúfam, a ty čo?“ „To isté, už žijem len v starých knihách a tie nikto nečíta. Raz darmo, dnešná doba je ťarchavá inými slovami, ako sme my. Ak sa občas vynorím dakomu v pamäti, poobzerám sa okolo a ten svet, to je už čosi iné ako za našich čias, už ta asi nepatríme.“ Takto sa slová posťažujú jedno druhému a nič z toho, ale aspoň sa im uľaví.*

Nepoužívané slovo je ako stará flinta. Hrdzavie, chátra, a keď ju po dlhšom čase nabiješ, už z nej nevystrelíš.

Vysvetlivky:

ťarchavá – tehotná/gravidná*podaromnici* – napr. zbytočne/nadarmo/darmo/márne

33 Posúďte podľa štýlu ukážky 5, kto je adresátom myšlienok autora.

- (A) vysoko odborná verejnosť
- (B) bežná laická verejnosť
- (C) učitelia, básnici
- (D) žiaci, novinári

34 V ktorej možnosti sú správne priradené slová k svojmu historickému obdobiu?

- (A) starobný dôchodok – 18. stor./koniec 19. stor.
- (B) zväzák – súčasné obdobie
- (C) kazetový magnetofón – 2. pol. 20. storočia
- (D) apatieka – obdobie socializmu

- 35** Ktorá možnosť podľa ukážky 5 vyjadruje rozhodujúcu príčinu zastarávania slov?
- (A) ... *je to len také príležitostné použitie...*
 - (B) ... *žijem len v starých knihách a tie nikto nečíta.*
 - (C) ... *občas si na mňa ktosi spomenie...*
 - (D) ... *svet, to je už čosi iné ako za našich čias...*

- 36** V ktorej možnosti sa nachádza slovo, ktorým môže byť (podľa slov autora ukážky 5) *dnešná doba ťarchavá*?
- (A) prírodoveda
 - (B) samoobsluha
 - (C) webstránka
 - (D) knihoveda

- 37** Ktorý z frazeologizmov vystihuje najpresnejšie význam slova *živorí*?
- (A) Žiť z ruky do úst.
 - (B) Je mu sveta žiť.
 - (C) Žije na vysokej nohe.
 - (D) Žije ako prasa v žite.

- 38** Milana Lasicu možno nazvať zakladateľom slovenského kabaretu. Napíšte správne celé meno jeho kolegu, partnera, s ktorým spolupracoval v tomto žánri mnoho rokov.

- 39** V jazykovede sa nové slová nazývajú odborným názvom [] .

- 40** V ktorom páde je zvýraznené slovo v ukážke 5?

Ukážka 6

Počítač ako nepriateľ?

Keď pred štyridsiatimi rokmi Bill Gates vyhlásil, že raz bude počítač v každej domácnosti, nebolo zrejme veľa tých, čo ho brali vážne. Presvedčenie vizionára sa potvrdilo, avšak na druhej strane sa natíska otázka: Nezískali sme tak trochu danajský dar?

Počítače sa naozaj stali samozrejmom súčasťou našich životov, podobne ako chladnička či práčka. Má to však aj tienistú stránku: život nám nielen uľahčujú a spríjemňujú, ale stoja aj za frekventovaným zdravotným problémom – bolesťami chrbta.

Dôsledok nesprávnej polohy pri sedení za počítačom – nerovnomerné zaťažovanie chrbta, navyše v kombinácii s nedostatkom pohybu, vedie k opakovaným bolestiam chrbta, ktoré sa najčastejšie prejavujú v oblasti bedrovej alebo krčnej chrbtice. Viete, že až 19% ľudí trpiacich chronickými bolesťami chrbta stratilo svoje zamestnanie a až 21% z nich trpí depresiami?

[...]

Mnohí v takom prípade siahajú po liekoch proti bolesti, čo však nerieši príčinu. Podľa odborníkov treba problém riešiť systematicky – zmenou zlých návykov a výživou poškodených nervov chrbta.

(Miriam Vojteková)

Vysvetlivky

danajský dar – dar prinášajúci skazu

- 41** Otázkou v názve ukážky 6 autorka chcela
- (A) vyjadriť nedostatok vedomostí o vplyve počítačov na zdravie človeka.
 - (B) naznačiť tému a upriamiť pozornosť čitateľa na spracovanú tému.
 - (C) vyjadriť obavy z negatívneho vplyvu techniky na organizmus.
 - (D) podporiť snahy o počítačovú gramotnosť našich detí a dospelých.

- 42** Z ukážky 6 vyplýva, že hlavným zdrojom zdĺhavých bolestí chrbta
- (A) sú časté problémy s bedrovým kĺbom.
 - (B) sú opakujúce sa choroby krčnej chrbtice.
 - (C) je nechúť k športu a pohybovej aktivite.
 - (D) je trvalá nesúmerná záťaž chrbtovej kosti.

- 43** Ukážka 6 je úryvkom
- (A) z publicistického textu.
 - (B) z medicínskeho textu.
 - (C) z reklamy na výživu kĺbov.
 - (D) zo štatistickej správy.

44 Ktorá možnosť je gramaticky správna?

- (A) 1 percent
- (B) 2 percentá
- (C) 4 percenta
- (D) 5 percient

45 V ktorej možnosti sa nachádza mäkká spoluhláska?

- (A) *treba*
- (B) *chrbtice*
- (C) *stránku*
- (D) *problém*

46 Sloveso *zmeniť* dajte do 2. osoby množného čísla rozkazovacieho spôsobu.

47 Utvorte množné číslo slovného spojenia *každá domácnosť*.

48 Ktorým interpunkčným znamienkom možno plnohodnotne nahradiť pomlčku v poslednej vete ukážky 6?

Ukážka 7

Štefan Králik – Posledná prekážka

(úryvok)

1. dejstvo

KLÁRA: (Sadne si.) *Stalo sa azda niečo?*

LORENC: *Pozri, Klára, musíme si pripomenúť všetko.*

KLÁRA: *Čo všetko?*

LORENC: *Históriu piatich rokov nášho manželstva. I toho, čo bolo predtým.*

KLÁRA: *Prekvapuješ ma, Pavel! Nikdy sme sa o týchto veciach nezhovárali.*

LORENC: *Musí to byť, aby sme videli do všetkého jasne.*

KLÁRA: *Ach, hovoríš tak tajomne!*

LORENC: (Po chvíľke.) *Pamätáš sa, čo ma priviedlo do tohto ústavu?*

KLÁRA: *Myslíš – vtedy?*

LORENC: *Áno, pred desiatimi rokmi.*

KLÁRA: *Vtedy... Mal si veľké, nevšedné plány...*

LORENC: *Vieš, že som sa zaujímal o nervovú chirurgiu. Preto som prišiel ako mladý lekár do ústavu tvojho otca.*

KLÁRA: *Viem, ale nechápem, prečo mi to všetko teraz vravíš...*

LORENC: *Tvoj otec bol uznávaným neurológom. Dúfal som, že pod jeho vedením...*

KLÁRA: *Pamätám sa, otec často chválieval svojho mladého asistenta...*

LORENC: (Zabratý do seba.) *Išlo o určitú operáciu mozgu. O novú metódu, ktorú bolo treba podložiť laboratórnymi pokusmi. A vtedy sa dostavili prvé prekážky. Tvoj otec tak žiarlivo strážil vchod do laboratória.*

49 Lorenc z ukážky 7 prišiel pracovať do ústavu, lebo

- (A) sa mu zapáčila Klára, dcéra vedúceho ústavu.
- (B) ho zaujala práca, ktorá sa vykonávala v ústave.
- (C) ho ako laboratórneho asistenta zavolať Klárin otec.
- (D) sa chcel zamestnať len v špičkovom odbornom tíme.

50 Ktorá možnosť charakterizuje podľa ukážky 7 vzťah medzi manželmi?

- (A) Vládla medzi nimi otvorenosť a úprimnosť.
- (B) Vládla medzi nimi vzájomná dôvera a láska.
- (C) Manžel skrýva nejaké tajomstvo pred manželkou.
- (D) Manželka nepochybuje o úprimnosti slov manžela.

51 V ktorej možnosti sú uvedené správne tvary podstatných mien vo väzbe so slovesom *zaujímať sa*?

- (A) o histórii, o chirurgii, o matematike
- (B) o dejepis, o našu obec, o laboratórium
- (C) o teba, o spolužiakoch, o športovcov
- (D) o literatúru, o výskume, o rastliny

52 Vyberte možnosť, v ktorej sú správne určené vetné členy v nasledujúcej vete.

Nikdy sme sa o týchto veciach nezhovárali.

- (A) príslovkové určenie, vyjadrený podmet, zhodný prívlastok, slovesný prísudok
- (B) príslovkové určenie, zamlčaný podmet, predmet, neslovesný prísudok
- (C) príslovkové určenie, nezhodný prívlastok, priamy predmet, prísudok
- (D) príslovkové určenie, zamlčaný podmet, zhodný prívlastok, predmet, prísudok

53 Ktoré dielo nepatrí k literárnemu druhu dráma?

- (A) Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch
- (B) Kocúrko alebo Len aby sme v hanbe nezostali
- (C) Sólo pre bicie (hodiny)
- (D) Keď báčik z Chochoľova umrie

54 Divadelnú hru, ktorá zobrazuje vážne problémy v živote postáv bežných ľudí, ale ktorá sa nekončí tragicky, nazývame [] .

55 Dajte do množného čísla slovné spojenie *uznávaný neurológ*.

56 Oblečenie, ktoré majú na javisku divadelní herci, nazývame cudzím slovom [] .

Ukážka 8

Veľké vonkajšie krvácanie

Pri úrazoch, kde sa vyskytne krvácanie, je najbezpečnejšie pamätať si takzvaných 5Z: **zistiť** krvácanie, **zatlačiť** v rane, **zdvihnúť** nad úroveň srdca, **zabrániť** šoku, **zavolať** 112/155.

Krv môže tiecť, striekať alebo prerušovane vytekať z rany, nastúpiť môže aj šok!

Postihnutému okamžite zatlačíme rukou priamo na ranu, ak máme po ruke obväz alebo čistú tkaninu, vytvoríme z nich ochrannú vrstvu a ranu prekryjeme.

Priložíme tlakový obväz. Tlakový obväz nie je lepšia pomoc ako tlak rukou v rane, no uvoľní nám ruky na ďalšiu pomoc.

Postihnuté miesto sa snažíme znehybniť a polohovať nad úrovňou srdca.

Nezabúdame na protišokové opatrenia, kontrolujeme vedomie, dýchanie a privoláme pomoc.

Škrtidlo na zastavenie krvácania sa nepoužíva!

Krvácanie môžu skomplikovať malé cudzie telesá na povrchu rany, ako sú kamienky, piesok, trne a podobne – odstránime ich tampónom alebo opláchneme vodou.

Veľké telesá nikdy nevyberáme, pretože dokážu upchať ranu, a tým brániť krvácaniu!

[...]

Začneme obväzovať. Ak teleso veľmi vyčnieva, obväzujeme okolo tak, aby sme ním nehýbali.

[...]

Urýchlene zariadime prevoz do nemocnice.

57 V ukážke 8 sa predovšetkým dozvieme, ako

- (A) možno polohovať raneného pri nehode.
- (B) možno zamedziť nebezpečnej strate krvi.
- (C) treba ošetriť raneného do príchodu lekára.
- (D) treba zabezpečiť prevoz raneného.

58 Čo nevyplýva z textu ukážky 8?

- (A) Ranenému je potrebné znehybniť postihnuté miesto.
- (B) Všetky protišokové opatrenia treba pozorne vykonať.
- (C) Všetky cudzie telesá treba opatrne odstrániť z rany.
- (D) Pri väčšom krvácaní je potrebné rátať so šokom.

59 Ktorý slovenský spisovateľ – lekár spracoval v diele skúsenosti z pôsobiska na ostrove Brač v Chorvátsku?

- (A) Milo Urban
- (B) Jozef Gregor-Tajovský
- (C) Jozef Cíger-Hronský
- (D) Martin Kukučín

60 Ktorá veta je napísaná správne?

- (A) Malé teleso odstránime z rany pinzetou, i vodou.
- (B) Malé teleso odstránime z rany alebo pinzetou, alebo vodou.
- (C) Teleso sa ľahšie odstraňuje z rany pinzetou, ako čistou vodou.
- (D) Teleso odstraňujeme z rany pomocou pinzety, a vody.

61 Slovo *rana* je

- (A) odvodené.
- (B) viacvýznamové.
- (C) neplnovýznamové.
- (D) citovo zafarbené.

62 Ako sa nazýva slovesný tvar zvýraznených slovies v ukážke 8?

63 Určte zvýraznený vetný člen v nasledujúcej vete.

*Urýchlene zariadíme prevoz **do nemocnice**.*

64 Doplňte do nasledujúcej vety v správnom tvare preklad slova nyomókötéssel do slovenčiny.

Ranu zakryjeme .

KONIEC TESTU

Použitá literatúra

Zoznam knižných zdrojov:

HEVIER, D.: Pár slov knihovníkom. In: HEVIER, D.: *Aby bolo napísané*.

Bratislava : Kalligram, 2005, s. 64 – 65. ISBN 80-7149-715-0

JESENSKÝ, J.: Líza. In: JESENSKÝ, J.: *Próza II*. Bratislava : Tatran, 1977, s.179 – 180.

KRÁLIK, Š.: *Posledná prekážka*. In: Štyri hry slovenskej moderny. Bratislava : Tatran 1973, s. 261 – 262.

LASICA, M.: 5.9. In: LASICA, M.: *Bodka. Fejtóny 2003 – 2006*. Bratislava : Forza music, 2007, s. 165 – 166. ISBN 978-80-968475-8-7

SMREK, J.: *Básnické dielo*. Bratislava : Kalligram, Ústav slovenskej literatúry SAV, 2007, s. 277. ISBN 978-80-8101-021-7

Zoznam internetových zdrojov:

VOJTEKOVÁ, M.: *Počítač ako nepriateľ?* Dostupné na: <http://primar.sme.sk/c/7778989/pocitac-ako-nepriatel.html#ixzz3cZlj2Hxq> [cit. 10. 06. 2015]

Veľké vonkajšie krvácanie. In: *Základy prvej pomoci*. Dostupné na: <http://www.prvapomoc.sk/page/33/podanie-prvej-pomoci/> [cit. 10. 06. 2015]

10 top faktov o Eiffelovej veži v Paríži. Dostupné na: <http://www.aktuality.sk/infografika/252446/najzaujimavejsie-fakty-o-eiffelovej-vezi-zelezna-dama-dnes-oslavuje-125-rokov/> [cit. 12. 07. 2015]

Texty ukážok boli z didaktických dôvodov gramaticky, štylisticky alebo pravopisne upravené.

Pokyny na vyplňovanie odpoveďového hárka

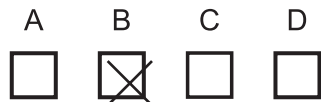
Odpoveďové hárky budú skenované, nesmú sa kopírovať, krčiť ani prehýbať.
Aby skener vedel prečítať vaše odpovede, musíte dodržať nasledujúce pokyny:

- Píšte perom s čiernou alebo modrou náplňou. Nepoužívajte tradičné plniace perá, veľmi tenko písuce perá, obyčajné ceruzky ani pentelky.

- Riešenia **úloh s výberom odpovede** zapisujte krížikom .

- Správne zaznačenie odpovede (**B**)
A B C D

- Nesprávne zaznačenie odpovede (**B**)
A B C D

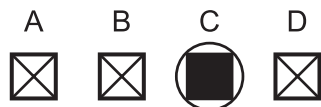

- V prípade chybného vyplnenia údajov alebo odpovedí postupujte podľa nasledujúcich pokynov.
V žiadnom prípade nepoužívajte nový odpoveďový hárak.

- Keď sa pomýlite alebo neskôr zmeníte názor, úplne zaplňte políčko s nesprávnym krížikom a urobte nový krížik.

- Ak náhodou znovu zmeníte názor a chcete zaznačiť pôvodnú odpoveď, urobte krížiky do všetkých políčok a zaplnené políčko dajte do krúžku.

- Odpovede na **úlohy s krátkou odpoveďou** napíšte do príslušného poľa odpoveďového hárka čitateľne písaným alebo tlačným písmom. Pri použití tlačného písma **rozlišujte veľké a malé písmená**.

Neotvárajte test, pokiaľ nedostanete pokyn!